

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/453/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613208480
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7613208480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v právnej veci navrhovateľa B. V. nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/X, F., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Ľudová 14, S., adresa na doručovanie Nerudova 14, Košice proti odporcovi Y. J.H. V., U...W.., IČO: 31 690 904, so sídlom Garbiarska 2, Košice, právne zastúpenému JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košiciach, B. Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 18. júla 2013 č.k. 4C/159/2013-40

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 67,88 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Rybára do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, IČO: 44 325 452, sp.zn. 2C/3288/2012 zo dňa 19.1.2012 a súčasne vykonateľnosť predmetného rozhodcovského rozsudku odložil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Ďalšími výrokmi súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Rybára náhradu trov konania vo výške 430,26 Eur a zároveň súdny poplatok z návrhu vo výške 99,50 Eur na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prvom rade súd prvého stupňa zistil, že rozhodcovský rozsudok bol navrhovateľovi doručený 20. apríla 2013 a návrh bol podaný na súde 9. mája 2013, z čoho vyplýva, že nárok navrhovateľa bol uplatnený v zákonnej lehote 30 dní.

Z vykonaného dokazovania mal súd nesporne preukázané, že účastníci konania (odporca s predchádzajúcim obchodným menom V. uzavreli 30. októbra 2008 poistnú zmluvu č. 4413900051, ktorej súčasťou sú Všeobecné poistné podmienky, prevzatie ktorých navrhovateľ podpísal v ten istý deň. Súčasťou týchto všeobecných poistných podmienok je i osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 k poistnej zmluve, na základe ktorého účastníci spoločne a každý zároveň samostatne vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle čl. XV týchto všeobecných poistných podmienok. Zároveň prehlásili, že toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Rozhodcovská zmluva môže byť uzavretá ako samostatná zmluva (samostatný zmluvný dokument) alebo ako rozhodcovská doložka k zmluve. V danom prípade rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi konania dojednaná ako rozhodcovská doložka v rámci všeobecných poisťných podmienok k poisťnej zmluve č. 4413900051. Súd prvého stupňa skonštatoval, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná iba formálne, nakoľko v zmysle smernice rady č. 93/2013 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, takto dohodnutá doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je potrebné vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 smernice), a nič nemení na tom ani skutočnosť, že navrhovateľ podpísal osobitné zmluvné dojednanie, týkajúce sa riešenia sporov v rozhodcovskom konaní, zvlášť, keď si účastníci nezvolili konkrétny rozhodcovský súd alebo konkrétneho rozhodcu.

Podľa čl. XV všeobecných podmienok odporcu s názvom rozhodcovské konanie, bodu 1 tohto článku, sa poisťovňa a poisťník dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov, s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poisťník súhlas svojím podpisom na týchto všeobecných podmienkach. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poisťných podmienok. Je upravená práve čl. XV týchto všeobecných poisťných podmienok a súčasťou neprehľadného dlhého textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poisťných podmienkach. Takto formulovaná rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým je spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Táto rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti poukázal aj na smernicu rady č. 93/13 EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. g) bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo brániť mu v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mal spočívať na inej zmluvnej strane. Preto je neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka tak ako je uvedená vo všeobecných poisťných podmienkach je neplatná aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní, je oprávnený určiť výlučne odporca, čo je v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1, 2, § 12 ods. 6 zákona č. 244/2002 Z. z., podľa ktorých sa zmluvné strany môžu dohodnúť, že spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu alebo sa dohodnú na osobe rozhodcu alebo rozhodcov. V prípade, že by k dohode nedošlo, ustanovenie § 8 ods. 1, 2 určuje postup dodatočného ustanovenia, pričom zakladá práva na určení rozhodcu každej zmluvnej strany. Preto ak sa účastníci konania dohodli v rozhodcovskej doložke na riešení sporov pred rozhodcovským súdom bez toho, aby si dohodli konkrétneho rozhodcu alebo rozhodcovský súd, ide o neurčitý právny úkon, ktorý je neplatný. Účastníci zmluvy v zmluvných dojednaniach nešpecifikovali osobu rozhodcu, nedohodli sa ani na postupe jeho dodatočného ustanovenia v zmysle § 8 ods. 1 citovaného zákona a tiež sa nedohodli na tom, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu.

Podľa Rokovacieho poriadku Arbitrážneho súdu Košice účinného od 10.3.2011 - prvej vety preambuly, Arbitrážny súd Košice je stálym rozhodcovským súdom. Na prejednávaní sporov pred týmto konkrétnym súdom sa však účastníci nedohodli, tento súd určil výlučne odporca a navrhovateľ nemal možnosť oboznámiť sa so štatútom rozhodcovského súdu a spôsobom jeho rozhodovania podľa rokovacieho poriadku. Osobitné zmluvné dojednanie týkajúce sa riešenia vzájomných sporov pred rozhodcovským

súdom, ktoré je súčasťou zmluvy z 30.12.2008, hodnotí súd ako neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka neplatný a zároveň ako právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom č. 244/2002 Z. z. (pokiaľ sa týka ustanovenia § 8 ods. 1 a § 12 ods. 6), je teda i podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným úkonom, pričom v oboch prípadoch ide o absolútnu neplatnosť. Na základe týchto skutočností považoval súd prvého stupňa rozhodcovskú zmluvu (rozhodcovskú doložku) za neplatnú v zmysle § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z..

Navrhovateľ namietal i neplatnosť doložky s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z., k čomu súd uviedol, že v súlade s dôvodovou správou k zákonu č. 71/2009 Z. z. (t.j. poslednou novelou zákona č. 244/2002 Z. z.), s odkazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora, mal rozhodca pri svojej rozhodovacej činnosti zohľadniť i konkrétnu judikatúru, najmä:

- Océano Grupo Editorial SA - C-240/98 - oprávnenie (povinnosť) vnútroštátneho súdu zhodnotiť z úradnej povinnosti nekalosť podmienky v spotrebiteľskej zmluve za účelom dosiahnutia všeobecného efektu súdneho rozhodnutia;

- Elisa María Mostaza Claro - C 168/05 - povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v konaní o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, hoci spotrebiteľ nekalosť rozhodcovskej zmluvy v rozhodcovskom konaní nenamietal;

- Cofidis - C 473/00 - povinnosť súdu neaplikovať vnútroštátne procesné pravidlo, týkajúce sa možnosti namietat neprimeranosť zmluvnej podmienky; možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispenie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok, prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách, uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Aj ustanovenie § 33 zákona o rozhodcovskom konaní obsahuje úpravu, podľa ktorej nemožno rozhodcovským rozsudkom prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a plnenie, ktoré je nemožné. Z tohto pohľadu sa mal rozhodca vo svojom rozhodnutí zaoberať samotným predmetom rozhodcovského konania, a to požiadavkou odporcu na zaplatenie sumy 147,12 Eur uplatnenej na základe časti XVII ods. 7a (resp. 8) všeobecných poisťných podmienok.

V zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 71/2009 Z. z., ak voči spotrebiteľovi boli použité nekalé praktiky, alebo ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, nie je možné vôbec uvažovať, aby rozhodca vyberal nejakú časť zmluvy a priznával nejaké čiastočné plnenie. Zároveň ide aj o preventívne ustanovenie, aby sa dodávatelia zdržiavali používania nekalých praktík alebo neprijateľných zmluvných podmienok. Nejaké zužovanie dopadu neprijateľnej zmluvnej podmienky a nekalej praktiky by sa míňalo cieľom, ktorý sleduje návrh zákona. Nijako pritom nie sú dotknuté nároky dodávateľov uplatniť svoj nárok pred sudcom a novela Občianskeho súdneho poriadku poskytuje veľmi efektívne nové mechanizmy poskytnutia spravodlivosti, vrátane prvkov ochrany spotrebiteľa. Ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, bez ďalšieho pôjde o dôvod na podanie žaloby na okresnom súde, ak pri rozhodovaní boli porušené ustanovenia určené na ochranu spotrebiteľa. Už len z dôvodu, že neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka sú len demonštratívne vypočítané, nie je možné vypočítať všetky ustanovenia, porušenie ktorých bude dôvodom na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Z rozhodcovského rozsudku nevyplýva, či rozhodca predmet sporu posudzoval, či neposudzoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, či toto ustanovenie všeobecných poisťných podmienok bolo individuálne dojednané. Súd zároveň poukazuje na to, že z predloženého záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve č. 4413900051 nevyplýva, že by o predmete rozhodcovského konania odporca touto formou navrhovateľa vôbec poučoval. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odporca prostredníctvom právneho zástupcu dal na zváženie vypočítať sprostredkovateľku zmluvy Q. E.. Súd tento návrh na vykonanie dokazovania zamietol, pretože i keby sprostredkovateľka vypovedala o tom, že navrhovateľa náležite poučila o spôsobe riešenia sporov v rozhodcovskom konaní, v žiadnom prípade ho nemohla poučiť o tom, že si účastníci zmluvného vzťahu zvolili na prejednanie sporov konkrétneho rozhodcu alebo konkrétny rozhodcovský súd v zmysle § 8 ods. 1, 2 a § 12 ods. 6 citovaného zákona. Súd teda skonštatoval i existenciu dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. v platnom znení, preto návrhu navrhovateľa na zrušenie rozhodcovského rozsudku v plnom rozsahu vyhovel.

S poukazom na ustanovenie § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. rozhodol súd prvého stupňa i o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. S poukazom na ustanovenie § 88 ods. 2 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku sa súd nestotožnil s námietkami odporcu, že nie je daná miestna nepríslušnosť procesného súdu. Z dikcie zákona vyplýva, že miestna príslušnosť Okresného súdu

Spišská Nová Ves je daná, pretože rozhodcovské konanie vychádzalo zo spotrebiteľskej zmluvy a zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ bol odporcom identifikovaný na základe rodného čísla (nie na základe DIČ) a z obsahu zmluvy nevyplýva, že navrhovateľ pri uzatváraní zmluvy s odporcom nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Pokiaľ ide o poplatkovú povinnosť súd poukázal na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb., v zmysle ktorého je navrhovateľ ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodený od platenia súdnych poplatkov, pričom toto ustanovenie odkazuje pod č. 4aa napr. na zákon o ochranu spotrebiteľa. Navrhovateľ je teda jednoznačne ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva oslobodený od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní. O povinnosti zaplatiť súdny poplatok z návrhu rozhodol preto podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch s poukazom na položku 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkoch. Keďže navrhovateľ bol v tomto konaní zo zákona oslobodený od ich platenia, v súlade s citovaným ustanovením zaviazal odporcu ako neúspešného účastníka na jeho zaplatenie.

K podaniu právneho zástupcu odporcu, ktorým namietal i nedostatok právomoci súdu na rozhodnutie o tejto veci a navrhol konanie zastaviť podľa § 106 Občianskeho súdneho poriadku súd prvého stupňa uviedol, že takýto postup by bolo možné zvoliť len pre prípad, ak by sa vec mala podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní. Toto ustanovenie nie je pre daný prípad použiteľné, pretože ustanovenie § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. odkazuje na prejednanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušným súdom, a nie rozhodcom. Teda ani táto námietka zástupcu odporcu neobstojí.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a priznal ich náhradu navrhovateľovi. Výšku trov právneho zastúpenia vyčíslil právny zástupca navrhovateľa v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. s tým, že základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby je podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovanej vyhlášky 60,07 eur pre rok 2013. Za úkony právnej služby si podľa § 14 tejto vyhlášky uplatnil štyri úkony, a to príprava a prevzatie zastúpenia, podanie žaloby dňa 6.5.2013 a účasť na pojednávaní dňa 3.7.2013 t.j. 240,28 eur, k čomu treba pripočítať režijný paušál 4 x 7,81 eur t.j. 31,24 eur. Odmena spolu predstavuje sumu 271,52 eur, k čomu treba pripočítať náhradu výdavkov podľa § 17 citovanej vyhlášky, a to strata času na pojednávaní dňa 18.7.2013 t.j. 8 polhodín po 13,01 eur, spolu 104,08 eur a cestovné na trase Košice - Spišská Nová Ves a späť osobným motorovým vozidlom vo výške 54,66 eur. Celkom trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 430,26 eur.

Proti rozsudku podal včas odvolanie odporca, ktoré odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.. Navrhol, aby odvolací súd vo všetkých jeho výrokoch rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa názoru odporcu rozhodcovská doložka, dojednaná medzi zmluvnými stranami je platná, pretože bola dojednaná individuálne a v súlade s ňou a stanovenými podmienkami vo VPP rozhodoval stály rozhodcovský súd, určenie ktorého bolo v súlade s dojednaním medzi oboma stranami v čl. XV Všeobecných obchodných podmienok z 21.5.2007. Odvolateľ poukazoval aj na skutočnosť, že ku dňu 31.05.2010 došlo k zániku poistnej zmluvy č. 4413900051 v dôsledku neplatenia poistného navrhovateľom. Vytýkal súdu prvého stupňa, že vôbec nehodnotil skutočnosť, že v dôsledku postoja navrhovateľa v treťom roku trvania poistného vzťahu, tento poistný vzťah jeho zavinením zanikol. Týmito okolnosťami sa ale súd prvého stupňa nezaoberal. Pohľadávka odporcu spočívajúca vo vymáhaní nákladov vynaložených na uzavretie poistnej zmluvy s navrhovateľom si odporca vymáhal žalobou zo dňa 2.1.2012 podanou rozhodcovskému súdu. Súd prvého stupňa taktiež nesprávne posúdil aj znenie článku XV. VPP („Rozhodcovské konanie“), pričom rozhodcovská doložka ako hmotnoprávny úkon sa nachádza v osobitnej časti VPP, v tzv. osobitných zmluvných dojednaniach č. 1/2007, ktorú si obe zmluvné strany individuálne dojednali a opatрили samostatným podpisom, čo súd prvého stupňa aj kladne vyhodnotil. Rozhodcovský súd vydal dňa 19.1.2012 rozhodcovský rozsudok, ktorým priznal plnenie odporcovi vo výške 54,51 Eur.

Odvolateľ poukázal na nález Ústavného súdu ČR z 8. marca 2011, sp. zn. I.ÚS 3227/07, ktorý riešil podstatu rozhodcovského konania, podľa ktorého nie je dôvod pochybovať, že by v rozhodcovskom konaní neboli naplnené podmienky vyplývajúce zo spotrebiteľskej ochrany na európskej úrovni. Súd prvého stupňa sa taktiež nezaoberal otázkou právnej nárokovateľnosti pohľadávky vo výške 54,51 Eur podľa čl. XVII, bod 7a VPP, pričom ide o podstatnú skutočnosť pre rozhodnutie. O tejto pohľadávke totiž doteraz nebolo rozhodnuté. Napadnutým rozhodnutím s konečnou splatnosťou bol upretý prístup

odporcu ku spravodlivosti na uplatnenie zmluvného nároku zo zaniknutej poisťnej zmluvy, nakoľko bez existencie ďalšieho výroku súdu prvého stupňa o pokračovaní konania o merite sporu s poukazom na § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní odporca už nebude mať možnosť domôcť sa svojich nárokov a nebude mať právny nárok na vymáhanie inak oprávnenej pohľadávky od navrhovateľa. Odporca napáda týmto odvolaním aj výrok o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku a o priznaní trov konania, keďže priamo súvisia s prvým napadnutým výrokom. Uzavrel, že rozhodcovská doložka bola platná, pretože bola individuálne dojednaná a preto ju treba považovať aj za platný úkon oboch strán v spore, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca je informovaný spotrebiteľ.

Ďalej odporca poukázal na skutočnosť, že Ústavný súd SR v obdobnej veci rozhodnutím z 10. júla 2013, sp. zn. II. ÚS 499/2013, zrušil uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2012, sp. zn. 2Cdo/5/2012 a vrátil vec na ďalšie konanie pre porušenie ústavných práv sťažovateľa. Táto vec sa dotýkala posudzovania identickej rozhodcovskej doložky ako v prejednávanej veci. V tejto súvislosti poukázal aj na tlačovú informáciu Ústavného súdu SR pod bodom 9 o prijatí dvoch ústavných sťažností odporcu na Ústavný súd SR, spojených v jednom konaní pod sp. zn. II. ÚS 382/2012 vo veciach dvoch konaní vedených na Najvyššom súde SR pod č.k. 6Cdo/1/2012 a pod č.k. 5Cdo/112/2012, ktoré sa rovnako týkajú namietnutia nesprávneho posúdenia identických rozhodcovských doložiek.

Na základe uvedených skutočností navrhoval, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok ako predčasne vydaný a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 67,88 Eur v zmysle ich vyčíslenia a špecifikácie.

Vo svojom vyjadrení navrhovateľ uviedol, že znenie rozhodcovskej doložky absolútne nesvedčí o vysvetlení obsahu rozhodcovskej doložky navrhovateľovi tretím nezávislým subjektom, preto preukázanie individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky na jeho základe je absolútne neprípustné. Navrhovateľ nebol ani poučený o rozhodcovskej doložke a jej prípadných následkoch, ako to tvrdil žalovaný. Rozhodcovská doložka je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami splyvajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami vo všeobecných poisťných podmienkach. Rozhodcovská doložka znemožňuje poistenému spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu a sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka bráni spotrebiteľovi uplatniť si akékoľvek práva vyplývajúce z poisťnej zmluvy, a to z toho dôvodu, že vylučuje právomoc súdu všeobecného a vzhľadom na znenie rozhodcovskej doložky spotrebiteľ objektívne nie je schopný určiť, ktorý rozhodcovský súd, resp. rozhodca, je príslušný na rozhodnutie sporu v prípade, ak by spor chcel riešiť pred rozhodcovským súdom. Uvedená rozhodcovská doložka preto nezodpovedá zákonným predpokladom v zmysle § 8 ods. 1 a § 12 ods. 6 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení ďalej poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3Cdo 1/2012, 5Cdo 61/2012, 6Cdo 13/2013, v ktorých sa Najvyšší súd SR zaoberal charakterom rozhodcovských doložiek odporcu aj s poukazom na jeho tvrdenie, že podpisom osobitných zmluvných dojednaní tvoriacich súčasť všeobecných poisťných podmienok účastníkmi konania došlo k individuálne dojednanej rozhodcovskej doložke. Najvyšší súd SR sa v danom prípade stotožnil s argumentáciou navrhovateľa s tým, že rozhodcovská doložka nachádzajúca sa v poisťnej zmluve uzavretej medzi odporcom a poisteným spotrebiteľom v časti všeobecné poisťné podmienky pod bodom XV. nebola spotrebiteľom osobitne dojednaná. Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2011, sp. zn. II. ÚS 2164/2010 vyplýva, že z ústavnoprávneho hľadiska je možné dojednanie v podobe rozhodcovskej doložky pripustiť aj pre spotrebiteľské zmluvy iba za predpokladu, že podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru budú účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie.

Pokiaľ odporca v odvolaní tvrdí, že mu bol upretý prístup k spravodlivosti z dôvodu, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal otázkou právnej nárokovateľnosti osobitnej pohľadávky, navrhovateľ zdôrazňuje, že v predmetnom konaní sa koná o tom, či boli splnené ustanovenia právnych predpisov, najmä zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní na vydanie rozhodcovského rozsudku. Najmä o tom, či bola založená právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie vo veci, a či boli dodržané všeobecne záväzné

právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, teda nie o samotnom nároku. O samotnom nároku musí súd rozhodovať v konaní nasledujúcom po zrušení rozhodcovského rozsudku. Na to, aby súd po právoplatnosti rozsudku, ktorým sa ruší rozhodcovský rozsudok, mohol a mal pokračovať v konaní vo veci samej, sa nevyžaduje osobitné rozhodnutie. Zákon priamo ukladá súdu povinnosť pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal odporca v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O.s.p.), preskúmal rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 25. marca 2015 o 9,10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 1,3 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že uvedený rozsudok je vecne správny, preto ho potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Odporca namieta odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p., t.j. že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1; súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Účastník, ktorý v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný, teda vždy musí ísť o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvého stupňa.

Odporca v odvolaní neoznačil dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný. Navyše, odporca doplnenie dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa nenavrhol. Preto je vylúčené naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p..

Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo, žeby na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nedošlo ani k iným vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p..

Súd prvého stupňa vykonal vo veci všetky dôkazy potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v podrobnostiach odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Odvolacie námietky odporcu nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Súd prvého stupňa na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správne záveru o splnení zákonných podmienok pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z. z., lebo rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu je neplatná, keďže správne bola vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka a súčasne tým, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Tieto svoje právne závery súd prvého stupňa podrobne odôvodnil, odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov a s týmito sa stotožňuje.

Nárok, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012, sp. zn. 2C/3288/2012 odporca opiera o zmluvné dojednanie, ktoré súvisí s poisťnou zmluvou, uzavretou medzi účastníkmi konania 30. októbra 2008, ktorá je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, keďže napĺňa všetky znaky podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy. Vo vzťahu k odvolacím námietkam niet pochyb o tom, že poisťnú zmluvu uzavrel odporca, ktorý pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ a navrhovateľ vystupoval ako fyzická osoba, ktorá zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ. Súčasne išlo o štandardnú formulárovú zmluvu, keďže daný zmluvný vzťah sa riadil aj obsahom zmluvných dojednaní, obsiahnutých vo VPP, ktoré sa stali súčasťou zmluvy, a ktoré spĺňajú všetky znaky zmluvy formulárovej.

Preto súd prvého stupňa pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky túto správne skúmal aj z pohľadu ochrany spotrebiteľa a správne uzavrel aj neprijateľnosť, a tým aj neplatnosť, preskúmvanej rozhodcovskej doložky.

V prejednávanej veci navrhovateľ dôvodne spochybnil platnosť rozhodcovskej doložky, keďže táto nebola individuálne dojednaná a spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Obč. zákonníka).

Rozhodcovská doložka, tak ako bola zakomponovaná vo VPP, splynula s ostatnými poisťnými podmienkami, jej obsah spotrebiteľ nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť a ani sa s ním dôsledne oboznámiť. Aj keď rozhodcovská doložka bola vo VPP zvýraznená v tabuľke a označená ako „osobitné zmluvné dojednania“, možno jednoznačne uzavrieť, že fakticky splynula s ostatnými poisťnými podmienkami, keďže nasledovala ako pokračovanie predtlačeneho formulára v neprehľadnom texte, písanom drobným písmom, a tiež bola podpísaná v rovnaký deň ako VPP, preto správne uzavrel súd prvého stupňa, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Odporca v konaní nepreukázal ani tú skutočnosť, že navrhovateľ mohol jej uzavretie vylúčiť, resp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo odporcu (§53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že výslovne v rozhodcovskej doložke bolo odkázané na čl. XV VPP, ktoré sa jednoznačne stali súčasťou poisťných podmienok.

Svojím obsahom a formou rozhodcovská doložka z dôvodov vyššie uvedených spôsobila nevyváženosť práv a povinností zmluvných strán v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa. Navyše išlo o rozhodcovskú doložku, ktorá zakotvila výlučnú právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať, čo taktiež zakladá dôvod jej neprijateľnosti podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa, ktorými poukázal na neurčitosť dojednania rozhodcovského súdu, oprávneného danú vec prejednať a z tohto dôvodu aj jeho neplatnosť v zmysle § 37 OZ, § 39 OZ, § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z., ktoré je v rozpore s vyššie citovaným zákonom v ustanoveniach § 8 ods. 1 a § 12 ods. 6.

Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodnutie a súčasne je dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z.. Už samotný tento dôvod zakladá dôvodnosť nároku, preto skúmanie ďalšieho dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z. je bez právneho významu, aj keď odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že aj tento dôvod neplatnosti je v danej veci daný.

Úvahy odporcu, že zásadný vplyv na rozhodnutie mala mať skutočnosť, že k ukončeniu zmluvného vzťahu z poisťnej zmluvy došlo z iniciatívy navrhovateľa, nie sú opodstatnené. Pre skúmanie platnosti rozhodcovskej doložky je totiž právne irelevantné, z koho iniciatívy došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu.

Otázky právnej nárokovateľnosti a skúmanie dôvodnosti samotnej pohľadávky odporcu voči navrhovateľovi vo výške 54,51 Eur bude predmetom konania pred súdom po právoplatnom zrušení rozhodcovského rozsudku tak, ako vyplýva z úst. § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. a pre jeho aplikáciu nie je ani potrebné, aby súd vo výroku rozsudku vyslovil, že po právoplatnosti konania o zrušení rozhodcovského rozsudku bude pokračovať v konaní, keďže ide o dôsledok, predpokladaný zákonom.

Odvolací súd konštatuje, že správne postupoval navrhovateľ, pokiaľ v lehote 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku v zmysle § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. sa žalobou domáhal zrušenia

rozhodcovského rozsudku z dôvodov vymedzených v zákone, pričom takémuto postupu nebráni ani úprava rokovacieho poriadku arbitrážneho súdu a prejednanie vecí v tzv. skrátanom konaní, alebo tá skutočnosť, že v zmysle rokovacieho poriadku navrhovateľ odpor voči napadnutému rozhodnutiu nepodal. V tej súvislosti odvolací súd dodáva, že právna úprava zákona č. 244/2002 Z. z. neumožňuje odvolanie voči rozhodcovskému rozsudku, keďže rozhodcovské konanie je jednoinštančné. Pokiaľ by teda účastník nepodal v lehote 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu o jeho zrušenie, rozsudok by sa stal právoplatným a vykonateľným. Tento rozsudok by sa zároveň stal aj exekučným titulom. Odvolací súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na rozporný obsah poučenia predmetného rozhodcovského rozsudku, ktorý na jednej strane obsahuje poučenie o možnosti podať voči rozhodnutiu odpor a súčasne obsahuje konštatovanie, že rozhodcovský rozsudok nie je preskúmateľný iným rozhodcom ani iným orgánom. Obsahom poučenia je pritom aj možnosť domáhať sa jeho zrušenia žalobou v zmysle § 40 ods. 1 písm. a) až j) v spojení s § 41 zákona č. 244/2002 Z. z..

Z dôvodov vyššie uvedených je aj úvaha súdu prvého stupňa o odložení vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku správna a v súlade s § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z..

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Neúspešný odporca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešný navrhovateľ, ktorému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, tieto uplatnil, preto odvolací súd v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb priznal navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania, spočívajúcich v trovách v právneho zastúpenia, a to odmenu za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 60,07 eur a režijný paušál vo výške 7,81 eur, spolu vo výške 67,88 eur v zmysle § 11 ods. 1 písm. a), § 13 ods. 1 písm. c), § 15 až § 17 cit. vyhlášky. V súlade s § 149 ods. 1 O.s.p. trovy konania zaviazal odporcu uhradiť k rukám právneho zástupcu navrhovateľa.

Súd prvého stupňa sa súčasne upozorňuje na povinnosť vyrubiť žalovanej súdny poplatok, resp. jeho doplatok do správnej výšky 331,50 Eur podľa položky č. 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, podľa ktorej zo žaloby o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia vydaného rozhodcom je určený súdny poplatok vo výške 331,50 Eur. Keďže napadnutým rozsudkom bola žalovanej určená povinnosť zaplatiť súdny poplatok iba vo výške 99,50 Eur, bude povinnosťou súdu prvého stupňa, ktorý je poplatkovým súdom, rozhodnúť o doplatku súdneho poplatku postupom podľa § 12 ods. 1, 3 zák. č. 71/1992 Zb..

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011)

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.